

Rav Huna said either money or מיטב – רב הונא אמר או כסף או מיטב

OVERVIEW

תוספות stated that the מזיק can pay with either money or his choicest fields. רב הונא will first discuss, what is the frame of reference of s' הונא's statement. Secondly תוספות will cite various rulings in הלכה concerning payments of obligations.

פירש הקונטרס¹ שבא לתרץ קראי דלעיל² -

רש"י explained that רב הונא is coming to reconcile the verses that were mentioned earlier. One פסוק states that the payment has to be from מיטב and another פסוק states that it can be כסף (שוה). רב הונא began his reconciliation of these two פסוקים by stating that you may pay either כסף or מיטב.

וצריך לומר שלא הספיק לסיים דבריו עד שהקשה לו -

And it is necessary to maintain that רב הונא did not manage to conclude his remarks concerning the resolution of this contradiction³ when רב נחמן challenged him (on his initial remark). Subsequently רב הונא concluded that שוה כסף is allowed only when there is no כסף or מיטב, and that resolves the contradiction.

תוספות offers a differing view:

ואית דגרסי אמר רב הונא וקאי אמתניתין דתניא⁴ במיטב הארץ -

And by some, the text reads אמר רב הונא (which indicates a new discussion), instead of רב הונא אמר (which indicates that it is referencing a previous discussion). And רב הונא is referring to our משנה where it was taught that payment must be - במיטב הארץ

ואמר רב הונא דלאו דוקא מיטב אלא או כסף או מיטב -

so ר"ה ruled that it is not necessary to pay only with מיטב, but rather payment may be made with either כסף or מיטב.

מיטב is discussing now the ramifications of הלכה:

ובספר רב אלפס פירש דרב הונא בריה דרב יהושע ורב פפא דלעיל [ז,ב] -

And the ר"ף explains (in his book) that ר"ה בריה דר"י and ר"פ who were mentioned previously in the גמרא; they -

¹ ד"ה ר"ה אמר.

² דף ז,א.

³ The initial contradiction was whether מיטב is necessary or if שוה כסף is sufficient. רב הונא did not respond to this initially.

⁴ Seemingly this should be 'דתנן'.

פליגי אדרב הונא דהכא דאינהו סברי כל מילי מיטב הוא ואפילו סובין -

Argue against ר"ה here; for they maintain that all (movable) items are considered מיטב even bran -

ורב הונא סבר דלא הוי מיטב אלא או כסף או קרקע -

However מיטב רב הונא maintains that only money or land is considered

According to רב הונא here, one may not pay with כסף שוה unless he has no כסף and no קרקע.

ופסקי כרב פפא וכרב הונא בריה דרב יהושע שהם בתראי -

And the רי"ף ruled like ר"פ and ר"ה בדרי"י (that all מטלטלין are מיטב and may be offered initially as payment [even if the מזיק has money or קרקע]), for they are the latter אמוראים. They lived after רב הונא.⁵

רי"ף offers a dissenting opinion to the תוספות

ורבינו תם אין סובר כן דמפרש שיש ג' דינין -

However the ר"ת maintains differently, for he explains that there are three distinct rulings -

בנזקין או כסף או מיטב ואי לית ליה אפילו סובין -

By damages the מזיק must pay either כסף or מיטב if he has them, and cannot pay with other מטלטלין.⁶ However if the מזיק has no כסף or מיטב, then he can pay even מיטב קרקע [even] with כסף and נזיקין he pays initially with כסף and [even] with מיטב קרקע. This is category one; by סובין

ובעל חוב אי אית ליה זוזי לא מצי לסלקו אלא בזוזי -

And by a lender if the borrower has money, he cannot dislodge the lender unless he pays with money; even property (which is מיטב) is not acceptable (as opposed to נזקין) and certainly not מטלטלין -

כדמוכח בהכותב (כתובות דף פו,א) גבי ההוא תולה מעותיו בנכרי הוה -

As is evident in הכותב פרק concerning the one who was ascribing his money as belonging to a gentile⁷ -

ואי לית ליה זוזי לא יאמר ליה זיל טרח וזבין ואייתי זוזי כדאמר התם -

And if the borrower has no money, the lender cannot say to him, go bother and sell your assets and bring money, as the גמרא states there.

ולוקח שנמצא מקחו מקח טעות כמו כן דינו כדאמרין לקמן בפרק הפרה (דף מו,ב ושם) -

And a buyer, when it turned out that it was a nullified sale, his ruling is

⁵ Generally we rule like the latter אמוראים for they were aware the various conflicting opinions and came to a decision.

⁶ This is where the ר"ת argues with the רי"ף and maintains that the מזיק cannot initially pay with סובין.

⁷ In that גמרא, the לוי had money, but he claimed (falsely) it was not his, that it belonged to a נכרי. Therefore ב"ד punished him and ordered him to sell his field and pay the מלוה with money. Otherwise (where there is no fraud), the ruling is as mentioned here in the text.

similar to a בע"ח as the גמרא **states later in פרק הפרה**; that the seller must pay with money if has it. This is category two; by a בע"ח or a לוקח he can pay initially only with כסף, but he can pay with מטלטלין if he has no כסף.

ופועל אי לית ליה לבעל הבית זוזי אמר ליה זיל טרח וזבין ואייתי זוזי -

And a worker even if the employer has no money on hand, the worker can tell the employer, **go bother and sell your assets and bring money** to pay my wages -

כדמוכח בהבית והעלייה (בבא מציעא דף קיח,א) **דאין יכול לומר לו טול מה שעשית בשכרך:**

As is evident in פרק הבית והעלייה that the employer **cannot say** to the employee **take whatever you made for your wages**; but rather he must pay him in cash. This is category three; by a worker he can only pay with כסף, regardless.

SUMMARY

מיטב and כסף statement is either in reference to the previous discussion of רב הונא; or it is referencing our משנה.

The גזיקין for שוה כסף maintains that one may initially pay with כסף.

The ר"ת (disagrees and) divides the payment obligation into three categories:

A. For גזיקין you may initially pay with either כסף or (even) מיטב; if not available then (only) also with שוה כסף.

B. For בע"ח and a לוקח (in a טעות scenario) payment must be with כסף, not מיטב (and certainly not שוה כסף); if כסף is not available, also (even) with שוה כסף (and certainly with מיטב).

C. For a worker only with כסף; period!

THINKING IT OVER

Explain the reasons for the three distinctions of the ר"ת.